ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 963
Ημερομ. Κατάθεσης: 3/11/2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ. Υπουργούς:

1. **Περιβάλλοντος και Ενέργειας**
2. **Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**

Αθήνα, 3-11-2026

Θέμα: «Θα σταματήσει η κυβέρνηση το φαραωνικό φωτοβολταϊκό έργο στα Αντιχάσια; Σοβαρά ερωτήματα για τη γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ και τον χαρακτηρισμό ως απλής γεωργικής γης εκτάσεων του αναδασμού στο Ελληνόκαστρο Τρικάλων».

Σοβαρά ερωτήματα για τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και παραγωγικές επιπτώσεις της σχεδιαζόμενης εγκατάστασης ενός εκτεταμένου φωτοβολταϊκού έργου στην περιοχή των Αντιχασίων και των Μετεώρων, καθώς και για τη νομιμότητα και την επιστημονική τεκμηρίωση της διαδικασίας αδειοδότησής του, αναδείχθηκαν εκ νέου στην εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε χθες στα Τρίκαλα, με πρωτοβουλία του Συλλόγου Ενεργών Πολιτών για την Προστασία του Περιβάλλοντος Αντιχασίων και Μετεώρων (ΣΕΠΑΜ).

Πρόκειται για έργο εγκατάστασης φωτοβολταϊκού σταθμού συνολικής ισχύος 400 MW, με προβλεπόμενη κατάληψη έκτασης τουλάχιστον 15.500 στρεμμάτων, εκ των οποίων περίπου 6.000 στρέμματα θα καλυφθούν από φωτοβολταϊκά πλαίσια. Η εγκατάσταση προβλέπεται να αναπτυχθεί στην ευρύτερη περιοχή των Αντιχασίων, επηρεάζοντας τις τοπικές κοινότητες Ελληνόκαστρου, Πλατάνου, Σπαθάδων και Ριζώματος, καθώς και ευρύτερες περιοχές των Δήμων Τρικκαίων και Μετεώρων, σε ένα περιβάλλον ιδιαίτερης οικολογικής και παραγωγικής αξίας, που περιλαμβάνει προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, επιστήμονες από διαφορετικά πεδία ανέδειξαν τις πιθανές επιπτώσεις του έργου στο έδαφος, στους υδατικούς πόρους, στη βιοποικιλότητα, στο τοπίο και στις παραγωγικές δραστηριότητες της περιοχής. Ιδιαίτερη ανησυχία εκφράστηκε για την απώλεια γεωργικής γης, τις επιπτώσεις στην αγροτική και κτηνοτροφική δραστηριότητα, στη μελισσοκομία και στην επικονίαση, καθώς και για τις ενδεχόμενες μεταβολές στην απορροή των υδάτων, τη διάβρωση του εδάφους και τη συνολική υδρολογική ισορροπία της περιοχής.

Ωστόσο, ιδιαίτερα κρίσιμο είναι το ζήτημα του χαρακτηρισμού ως απλής γεωργικής γης εκτάσεων συνολικού εμβαδού 4.764.579 τ.μ., δηλαδή περίπου 4.765 στρεμμάτων, στην Τοπική Κοινότητα Ελληνόκαστρου, οι οποίες είχαν ενταχθεί σε αναδασμό το 1962, με την υπ’ αριθ. 145/21-11-1962 Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Οι συγκεκριμένες εκτάσεις αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των

επίμαχων αγροτεμαχίων και, σύμφωνα με τον ΣΕΠΑΜ, λόγω των παραγωγικών χαρακτηριστικών τους θα έπρεπε να διατηρούν τον χαρακτηρισμό της Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας.

Με την υπ' αριθ. 50/03-5-2023 γνωμοδότησή της, η ΠΕΧΩΠ Τρικάλων χαρακτήρισε τις εν λόγω εκτάσεις ως απλή γεωργική γη, εξέλιξη που κατέστησε δυνατή την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου, με την από 8-12-2023 Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Η συγκεκριμένη γνωμοδότηση, ωστόσο, αμφισβητείται έντονα από τον ΣΕΠΑΜ, ο οποίος έχει ζητήσει από την Περιφέρεια Θεσσαλίας την αναίρεση και αναψηλάφησή της, επικαλούμενος τόσο νομικά όσο και επιστημονικά δεδομένα που, κατά τον Σύλλογο, δεν συνεκτιμήθηκαν κατά την έκδοσή της.

Ειδικότερα, ο ΣΕΠΑΜ υποστηρίζει ότι η ΠΕΧΩΠ Τρικάλων στηρίχθηκε στην ΚΥΑ 168040/3-9-2010, παρά τις επισημάνσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και ειδικότερα την εγκύκλιο 1172/15215/19-5-2023, ως προς τα κριτήρια που πρέπει να εφαρμόζονται για τον χαρακτηρισμό της γεωργικής γης. Επικαλείται, επίσης, την υπ' αριθ. 073710 απόφαση (ΦΕΚ Β΄ 555/8-4-2011), καθώς και τις εγκυκλίους 153929/9-6-1983 και 242452/22-12-2009 του ΥΠΑΑΤ, υποστηρίζοντας ότι η γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ βασίστηκε σε κριτήρια που δεν προβλέπονται από τις σχετικές οδηγίες, όπως η σημερινή εικόνα της περιοχής, η φερόμενη εγκατάλειψη καλλιεργειών ή η απουσία κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων.

Εξίσου σοβαρά είναι τα ερωτήματα που τίθενται ως προς την επιστημονική τεκμηρίωση της γνωμοδότησης. Σύμφωνα με το υπόμνημα του ΣΕΠΑΜ, η αξιολόγηση στηρίχθηκε σε μόλις τέσσερα εδαφολογικά δείγματα, τα οποία, όπως υποστηρίζει ο Σύλλογος, αναλύθηκαν σε μη πιστοποιημένο εργαστήριο και δεν προέρχονταν από επαρκώς προσδιορισμένες και αντιπροσωπευτικές θέσεις. Μάλιστα, οι κάτοικοι είχαν ζητήσει πριν από τη συνεδρίαση της ΠΕΧΩΠ, με το υπ' αριθ. 166731/26-4-2023 αίτημά τους, την αναβολή της διαδικασίας, προκειμένου να πραγματοποιηθούν επαρκείς δειγματοληψίες και αναλύσεις.

Το σημαντικότερο, όμως, είναι ότι μετά την έκδοση της γνωμοδότησης προέκυψαν νέα επιστημονικά δεδομένα. Συγκεκριμένα, τον Οκτώβριο του 2024 εκπονήθηκε εδαφολογική μελέτη από το Ινστιτούτο Βιομηχανικών και Κτηνοτροφικών Φυτών του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, έπειτα από αυτοψία και λήψη δέκα εδαφικών δειγμάτων από αντιπροσωπευτικές γεωγραφικά θέσεις του αναδασμού. Τα δείγματα αναλύθηκαν σε πιστοποιημένο εργαστήριο και, σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παραθέτει ο ΣΕΠΑΜ, τα οκτώ από τα δέκα κατατάχθηκαν στην κατηγορία Γεωργική Γη Α΄ ποιότητας, η οποία, βάσει των κριτηρίων της ΚΥΑ 168040/3-9-2010, αντιστοιχεί σε Γεωργική Γη Υψηλής Παραγωγικότητας.

Παράλληλα, σύμφωνα με υδρογεωλογική μελέτη του Νοεμβρίου 2024, η περιοχή πληροί και το κριτήριο της αρδευσιμότητας, μέσω της δυνατότητας αξιοποίησης του υπόγειου και επιφανειακού υδάτινου δυναμικού της. Η περιοχή βρίσκεται πλησίον των πηγών του Ληθαίου, μεταξύ των ποταμών Ληθαίου και Νεοχωρίτη και εντός της ευρύτερης περιοχής προστασίας των υδατικών πόρων Παλιοσαμαρίνας – Βούλας. Τα

στοιχεία αυτά, σύμφωνα με τον ΣΕΠΑΜ, ενισχύουν την άποψη ότι οι επίμαχες εκτάσεις διαθέτουν χαρακτηριστικά Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας, τα οποία δεν αξιολογήθηκαν επαρκώς από την ΠΕΧΩΠ.

Το ζήτημα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη θεσμική διάσταση, καθώς, σύμφωνα με όσα έχουν επισημανθεί και σε προηγούμενη κοινοβουλευτική παρέμβαση, η Διοίκηση αντιμετωπίζει τη γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ ως γνωμοδοτική και προπαρασκευαστική πράξη, η οποία δεν μπορεί να ανακληθεί με μια απλή διοικητική διαδικασία. Δημιουργείται, επομένως, ένα κρίσιμο ερώτημα: με ποιον τρόπο μπορεί να επανεξεταστεί μια γνωμοδότηση όταν προκύπτουν μεταγενέστερα, ουσιώδη επιστημονικά δεδομένα που αμφισβητούν τη βασική της τεκμηρίωση; Και ποια μέριμνα λαμβάνει η Πολιτεία ώστε να μη διατηρούνται σε ισχύ διοικητικές και αδειοδοτικές συνέπειες που ενδέχεται να στηρίζονται σε εσφαλμένη αξιολόγηση;

Η ενεργειακή μετάβαση και η ανάπτυξη των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας αποτελούν αναγκαία επιλογή. Δεν μπορούν, όμως, να προχωρούν χωρίς ολοκληρωμένο χωροταξικό σχεδιασμό, χωρίς επιστημονικά τεκμηριωμένη προστασία της γεωργικής γης και των φυσικών πόρων και, κυρίως, χωρίς ουσιαστική συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών. Η εγκατάσταση μεγάλων ενεργειακών έργων δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως ζήτημα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, όταν επηρεάζει σε τέτοια κλίμακα την παραγωγική βάση, το περιβάλλον και το μέλλον ολόκληρων περιοχών.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. **Προτίθεται η κυβέρνηση να αναλάβει πρωτοβουλίες για την αναστολή της υλοποίησης του συγκεκριμένου φωτοβολταϊκού έργου και την επανεξέταση της περιβαλλοντικής του αδειοδότησης, έως ότου διερευνηθούν πλήρως οι σοβαρές αμφισβητήσεις ως προς τον χαρακτηρισμό της γεωργικής γης και την πληρότητα της σχετικής διαδικασίας; Ποια μέτρα προτίθεται να λάβει ώστε να αποτραπεί η δημιουργία μη αναστρέψιμων τετελεσμένων;**
2. **Έχει λάβει γνώση το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων της εδαφολογικής μελέτης του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ του Οκτωβρίου 2024 και της υδρογεωλογικής μελέτης του Νοεμβρίου 2024; Έχουν αξιολογηθεί τα συμπεράσματά τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και, εφόσον ναι, ποια είναι τα συμπεράσματα της αξιολόγησης; Προτίθεται το Υπουργείο να ζητήσει από την Περιφέρεια Θεσσαλίας την ουσιαστική επανεξέταση της γνωμοδότησης 50/2023 υπό το φως των νέων επιστημονικών δεδομένων;**
3. **Με ποια ακριβώς νομική βάση και βάσει ποιων οδηγιών του ΥΠΑΑΤ εφαρμόστηκε από την ΠΕΧΩΠ Τρικάλων η ΚΥΑ 168040/3-9-2010 για τον χαρακτηρισμό των επίμαχων εκτάσεων; Έχει εξεταστεί η συμβατότητα της εφαρμογής της με την υπ' αριθ. 073710 απόφαση και την εγκύκλιο 1172/15215/19-5-2023 του ΥΠΑΑΤ, καθώς και με τις εγκυκλίους 153929/9-6-1983 και 242452/22-12-2009; Έχουν ελεγχθεί οι αιτιάσεις ότι δεν εξετάστηκαν όλα τα προβλεπόμενα κριτήρια παραγωγικότητας, ιδίως εκείνα που αφορούν τη δυνατότητα άρδευσης των εκτάσεων;**

4. **Πώς αξιολογεί το ΥΠΑΑΤ το γεγονός ότι η γνωμοδότηση της ΠΕΧΩΠ φέρεται να στηρίχθηκε σε τέσσερα μόνο εδαφολογικά δείγματα, ενώ μεταγενέστερη μελέτη του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, βασισμένη σε δέκα αντιπροσωπευτικά δείγματα και αναλύσεις πιστοποιημένου εργαστηρίου, κατέληξε σε διαφορετικά ευρήματα; Προτίθεται να ζητήσει νέα, ανεξάρτητη και συνολική επιστημονική αξιολόγηση των 4.764.579 τ.μ. του αναδασμού, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης της αρδευσιμότητας και του υδατικού δυναμικού της περιοχής;**
5. **Ποιος είναι ο προβλεπόμενος θεσμικός και διοικητικός μηχανισμός επανεξέτασης της γνωμοδότησης 50/2023 της ΠΕΧΩΠ Τρικάλων, δεδομένου ότι η ίδια η Διοίκηση φέρεται να την αντιμετωπίζει ως γνωμοδοτική και προπαρασκευαστική πράξη; Με ποιον τρόπο μπορούν να αξιοποιηθούν νέα επιστημονικά στοιχεία που αμφισβητούν την αρχική κρίση, ώστε να μην παραμένουν ανεξέλεγκτες οι συνέπειες ενός ενδεχομένως εσφαλμένου χαρακτηρισμού;**
6. **Έχει ελεγχθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες η πληρότητα και η νομιμότητα της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, ιδίως ως προς τη συνεκτίμηση των επιπτώσεων στη γεωργική παραγωγή, στους υδατικούς πόρους, στη βιοποικιλότητα, στις προστατευόμενες περιοχές Natura 2000 και στις λοιπές παραγωγικές δραστηριότητες της περιοχής; Προτίθεται η κυβέρνηση να επανεξετάσει την ΑΕΠΟ της 8-12-2023, εφόσον διαπιστωθούν ελλείψεις ή ουσιώδη νέα δεδομένα που δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την έκδοσή της;**

Η ερωτώσα Βουλευτής

Μαρίνα Κοντοτόλη